

พฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ ของบุคลากรทางการแพทย์ในช่วงการระบาดโควิด 19 อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

นัตยา ปริกัมศีล, วท.ม.*
นงลักษณ์ บรรณพตสุวรรณ, พย.ม.
จรินทร์ พวกยะ, พย.ม.
เบญจวรรณ ชีวะะพันธ์, วท.ม.
โรงพยาบาลโพธาราม

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาระดับความรู้ ทักษะและพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจของบุคลากร 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของความรู้และทัศนคติด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ กับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจของบุคลากร

กลุ่มตัวอย่าง คือ แพทย์ พยาบาลวิชาชีพ นักวิชาการสาธารณสุข จำนวน 3 หน่วยงาน คือ โรงพยาบาลโพธาราม สำนักงานสาธารณสุขอำเภอโพธาราม และโรงพยาบาลเจ็ดเสมียน ที่ดูแลผู้ป่วยโควิด 19 จำนวน 114 คน เครื่องมือประกอบด้วย แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และ Correlation ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความรู้ ทักษะและพฤติกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัยของบุคลากรสาธารณสุข เกี่ยวกับความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ภาพรวมมากกว่าร้อยละ 80 ถึง ร้อยละ 62.3 ($\bar{X} = 12.87$, $SD = 1.41$), มีทัศนคติในระดับมาก ($\bar{X} = 1.57$, $SD = 0.29$) และมีพฤติกรรมอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.24$, $SD = 0.53$) 2) เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจของบุคลากรตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุขในอำเภอโพธาราม เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่ง และหน่วยงานพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ทักษะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.01)

ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ ทักษะเชิงบวก ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เหมาะสม ในการป้องกันการติดเชื้อ ดังนั้นควรมีการส่งเสริมความตระหนัก ทักษะแก่บุคลากรอยู่เสมอ

คำสำคัญ: ความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ, พฤติกรรม, การระบาดโควิด 19

Received: 10/02/2564
Revised: 20/04/2564
Accepted: 11/08/2565

* นัตยา ปริกัมศีล ผู้รับผิดชอบบทความ
วารสารสถาบันบาราศนราดรุ 2565; 16(2): 37-47

Safety Behavior in Respiratory Tract Infection Prevention of Healthcare Workers during the Epidemic of COVID-19 at Potharam district, Ratchaburi province

Nattaya Parikumsil, M.Sc.*

Nongluck Bunpotsuwan, M.N.S.

Jarin Puakya, M.N.S.

Benjawan Cheewayapun, M.Sc.

Photharam Hospital

ABSTRACT

The purpose of this research is 1) to study the education level, attitude, and safety behavior in respiratory tract infection prevention of healthcare workers 2) to compare the safety behavior in respiratory tract infection prevention on service classified by individual factors, and 3) to study in the relationship between education level and attitude of safety behavior in respiratory tract infection prevention and the actual practice of healthcare workers.

The sample population is 114 of physicians, registered nurses, healthcare technical officers caring COVID-19 infected cases the working at Potharam hospital, Potharam District Health Office, Chet-Samian Hospital, in Potharam district. The study data was collected by using questionnaires consist of demographic data, education level, attitude, and safety conduct in respiratory tract infection prevention. Percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way ANOVA was applied to analyze the collected data. The study results are 1) 62.3% of the healthcare workers have archived more than 80% high Education level ($\bar{X} = 12.87$, SD = 1.41), attitude, and safety behavior in the Percentage of range to high level, respectively ($\bar{X} = 1.57$, SD = 0.29), ($\bar{X} = 3.24$, SD = 0.53) 2) Gender, age, education level, work service length, position, and division did not have statistical significantly difference in safety behavior 3) The attitudes had positive statistical significantly correlated with safety behaviors in healthcare staff in Photharam ($p - value < 0.01$)

The research results are used to promote and support all healthcare staff in order to raise awareness and attitude in safety practice to prevent the respiratory infection.

Key words: *Safety in Prevention of Respiratory Infection, Behavior, Spread of COVID-19*

*Corresponding Author: Nattaya Parikumsil

บทนำ

จากสถานการณ์การระบาดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ หรือ Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus² (SARS-CoV-2) ขององค์การอนามัยโลกที่มีการแจ้งเตือนเมื่อเดือนธันวาคม 2562 เริ่มจากเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น ได้มีการแพร่ระบาดไปยังประเทศอื่น ๆ ทุกทวีป ทั่วโลก พบผู้ป่วยจำนวนมาก ผู้ติดเชื้อรวม 7,193,438 ราย และมีผู้เสียชีวิตรวม 408,613 ราย ภายระยะเวลาอันสั้น¹ สำหรับประเทศไทยมีรายงานผู้ป่วยยืนยัน 3,121 ราย และ เสียชีวิต 58 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2563) 2 ในจังหวัดราชบุรี พบผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อก่อโรค COVID-19 จำนวน 8 ราย (10 มิถุนายน พ.ศ. 2563) และมีรายงานผู้เสียชีวิต 1 ราย สำหรับอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พบมีผู้ป่วยที่เข้าเกณฑ์การเฝ้าระวัง 65 ราย ไม่พบผู้ป่วยยืนยัน³ ซึ่งอัตราการระบาดแบบเท่าตัวและมี super spreader ในบางประเทศ โดยที่เชื้อ SARS-CoV-2 ก่อโรคปอดอักเสบ สามารถทำให้เกิดระบบหายใจล้มเหลวได้ ผู้ป่วยมีอัตราการเสียชีวิตประมาณร้อยละ 3.4¹ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัว เป็นปัจจัยเสี่ยงเพิ่มความรุนแรง เชื่อสามารถแพร่จากคนสู่คนได้ วัคซีนอยู่ในระหว่างการพัฒนา¹ และยาต้านไวรัส เฉพาะเพื่อป้องกันและรักษาโรค COVID-19

จากสภาวะการณ์ของโรคระบาด COVID-19 ในระลอกที่ 1 ทีมโรงพยาบาลโพธารามได้ลงสู่ประเมินการปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาที่ได้แก่ ช่วงการระบาดช่วงที่ 1 (มกราคม ถึง กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563) พบว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดถึงร้อยละ 94.5 ในช่วงเดือนมีนาคม ถึงเดือน เมษายน พ.ศ. 2563 พบว่าเจ้าหน้าที่เริ่มปฏิบัติตามลดลงเหลือเพียงร้อยละ 74.6 ซึ่งทีมผู้บริหารโรงพยาบาลได้ตระหนักถึงความปลอดภัยของผู้รับบริการและบุคลากรภายในโรงพยาบาล การเตรียมความพร้อมในการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทีมดูแลความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่และงานป้องกันการติดเชื้อ ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวจึงทบทวนวรรณกรรม สาเหตุสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติตัวของเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัย

ที่ลดลง ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่ง หน่วยงาน ทักษะคติของผู้ปฏิบัติงานเอื้อต่อการปฏิบัติตามในการป้องกันตนเอง ระดับการศึกษาและความรู้มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง^{4,5} ดังนั้นการสร้างเสริมความปลอดภัยที่ตัวบุคลากรให้มีความรู้และทัศนคติในด้านความปลอดภัยที่ดีจึงมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยของ บุคลากร^{6,7} ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจของบุคลากร และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมดังกล่าว ตามนโยบายระดับกระทรวงเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยโรคระบบทางเดินหายใจที่กำลังระบาดในขณะปฏิบัติงานในกลุ่มเสี่ยงสูงที่สัมผัสกับผู้ป่วยติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ ในกลุ่มเจ้าหน้าที่อำเภอโพธาราม โดยมุ่งประเด็นการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการสัมผัสผู้ป่วย ตลอดจนความรู้ด้านความปลอดภัย และทัศนคติด้านความปลอดภัยว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในขณะปฏิบัติงานตามนโยบาย Patients and Personal Safety อย่างไร เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาระบบการป้องกันและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล เพื่อจะช่วยส่งเสริมให้เกิดความปลอดภัยทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการของโรงพยาบาลโพธาราม จังหวัดราชบุรี

คำถามการวิจัย

1. ความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ ของบุคลากรตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข เป็นอย่างไร
2. ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรที่ต่างกัน ทำให้มีพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. ความรู้ และทัศนคติด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจของบุคลากรตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ ทักษะและพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ ของบุคลากรตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ ของบุคลากรในการปฏิบัติงานของบุคลากร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความรู้ และ ทักษะด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ กับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจของบุคลากร ตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ผู้วิจัย กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร คือ บุคลากรตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ แพทย์ พยาบาล วิชาชีพ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในอำเภอโพธาราม จำนวน 3 หน่วยงานหลัก คือ โรงพยาบาลโพธารามแผนกอุบัติเหตุฉุกเฉิน, หอผู้ป่วยหนัก, หอผู้ป่วยอายุรกรรมชายและหญิง แผนกผู้ป่วยนอก พยาบาล และนักวิชาการสาธารณสุข ที่ลงพื้นที่สอบสวนโรค พยาบาลวิชาชีพที่ดูแลผู้ป่วยในโรงพยาบาลเจ็ดเสมียน ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยโควิด 19 จำนวน 159 คน
2. ขอบเขตด้านสถานที่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่ดูแลผู้ป่วยโควิด 19 ในโรงพยาบาลโพธาราม โรงพยาบาลเจ็ดเสมียน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในอำเภอโพธาราม
3. ตัวแปรอิสระ
  - 3.1 ข้อมูลส่วนบุคคลได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาในการทำงาน และหน่วยงาน
  - 3.2 ความรู้ด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ
  - 3.3 ทักษะด้านความปลอดภัยในการป้องกัน

การติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ

4. ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ

วิธีการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง คือ แพทย์ พยาบาลวิชาชีพ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในอำเภอโพธาราม จำนวน 3 หน่วยงานหลัก คือ โรงพยาบาลโพธารามแผนกอุบัติเหตุฉุกเฉิน, หอผู้ป่วยหนัก, หอผู้ป่วยอายุรกรรมชายและหญิง แผนกผู้ป่วยนอก พยาบาล และนักวิชาการสาธารณสุขที่ลงพื้นที่สอบสวนโรค พยาบาลวิชาชีพผู้ดูแลผู้ป่วยในโรงพยาบาลเจ็ดเสมียน ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยโควิด 19 จำนวน 114 คน ได้มาจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสูตร Taro Yamane ใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ร้อยละ 5 โดยเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ของหน่วยงานภายในคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ (คปสอ.) โพธาราม จำนวน 114 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์จำนวน 1 ชุด ที่ให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้
  - ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลา ปฏิบัติงาน ตำแหน่ง และหน่วยงาน
  - ส่วนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ จำนวน 16 ข้อ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินความรู้เรื่องความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจโดยใช้เกณฑ์ของ Bloom (1986)
  - ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ จำนวน 14 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมความปลอดภัย
ในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ จำนวน 13 ข้อ

2. แบบทดสอบความรู้ด้านความปลอดภัยใน
ป้องกันการติดเชื้อ

ระบบทางเดินหายใจและแบบสัมภาษณ์
ทัศนคติด้านความปลอดภัยของบุคลากร ตามนโยบาย
กระทรวงสาธารณสุข และไปทดลองใช้ในกลุ่มประชากร
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่น
(Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
(Cronbach's alpha- Coefficient) ในโปรแกรมสำเร็จรูป
SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)
ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบความรู้ด้านความปลอดภัย
= 0.79 ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมภาษณ์ทัศนคติด้าน
ความปลอดภัย = 0.82

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่ม
ตัวอย่าง โดยทำการสัมภาษณ์แพทย์ พยาบาลวิชาชีพ
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในอำเภอโพธาราม จำนวน 3 หน่วย
งานหลัก คือ โรงพยาบาลโพธารามแผนกอุบัติเหตุ
ฉุกเฉิน, หอผู้ป่วยหนัก, หอผู้ป่วยอายุรกรรมชายและ
หญิง แผนกผู้ป่วยนอก พยาบาล และนักวิชาการ
สาธารณสุขที่ลงพื้นที่สอบสวนโรค พยาบาลวิชาชีพที่ดูแล
ผู้ป่วยในโรงพยาบาลเจ็ดเสมียน ที่เกี่ยวข้องกับการดูแล
ผู้ป่วยโควิด 19 จำนวน 114 ชุด ตามที่คำนวณขนาดกลุ่ม
ตัวอย่างได้ โดยผ่านคณะกรรมการวิจัยโรงพยาบาล
โพธาราม EOC/3-2563

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิจัยดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของแพทย์
พยาบาลวิชาชีพ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในอำเภอโพธาราม
จำนวน 3 หน่วยงานหลัก ใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive
Statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยง
เบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อ
ระบบทางเดินหายใจของแพทย์ พยาบาลวิชาชีพ เจ้าหน้าที่
สาธารณสุข ในอำเภอโพธาราม จำนวน 3 หน่วยงานหลัก

โดยการวิเคราะห์ที่เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม
ตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่าที (t-test) วิเคราะห์
ความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดย
การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis
of Variance)

ผลการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 114 คนนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง
ร้อยละ 90.4 อายุ 41 ปีขึ้นไป ร้อยละ 52.6 ระดับการศึกษา
ปริญญาตรี ร้อยละ 86.0 มีระยะเวลาปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี
ร้อยละ 31.6 ตำแหน่งผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นพยาบาล
ร้อยละ 85.1 และส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล
โพธาราม ร้อยละ 56.1

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย
ของบุคลากรในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ
ของบุคลากรสาธารณสุข ในอำเภอโพธาราม พบว่า
กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 62.3
ระดับค่าเฉลี่ยรายบุคคลที่ตอบถูก คือ 12.87 คะแนน
(ระดับคะแนนต่ำสุดคือ 9 คะแนน ระดับคะแนนสูงสุด
คือ 16 คะแนน) ข้อคำถามที่ถูกต้องมากที่สุด คือ เรื่อง
การใส่เครื่องป้องกัน ข้อ 1. การใส่-ถอด PPE อย่างถูกต้อง
เหมาะสมกับงาน ทำให้เกิดความปลอดภัย และข้อ 2.
การล้างมือ 7 ขั้นตอน ก่อนใส่และหลังการถอดอุปกรณ์ PPE
ตอบถูกมากที่สุดคือ ร้อยละ 97.4 และในเรื่องการทำ
ความสะอาด ข้อที่ 7. การทำความสะอาดมือ สามารถใช้
70% alcohol หรือน้ำสบู่ได้ ตอบถูกมากที่สุดร้อยละ 97.4
รองลงมาคือเรื่องการจัดการขยะคือ ข้อ 13. ขยะสัมผัสผู้ป่วย
ติดเชื้อหรือผู้สงสัยติดเชื้อที่เข้าเกณฑ์สอบสวนโรค (PUI)
เป็นขยะติดเชื้อ ร้อยละ 95.6 ข้อคำถามที่ตอบถูกน้อย
ที่สุดคือ การทำความสะอาดอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อม
การทำความสะอาดอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อม ข้อที่ 10.
การกำหนดพื้นที่สะอาด ปนเปื้อน สกปรก ไม่ช่วยลด
การแพร่กระจายเชื้อ ตอบถูกต้องเพียง ร้อยละ 23.7 และ
ข้อที่ 6. การทำความสะอาดพื้นผิวสัมผัสสามารถใช้ 70% alcohol
ตอบถูกต้องร้อยละ 41.2 กลุ่มการนำอุปกรณ์มาใช้ซ้ำ

(หน้ากากอนามัย/PPE) ข้อที่ 16. N95 ไม่สามารถนำมาใช้ซ้ำ แต่ถ้าไม่มีการปนเปื้อนสามารถซ้ำได้ ตอบถูกต้องร้อยละ 56.1 ในกลุ่มการทำความสะอาด ข้อที่ 4. การล้างมือตามหลัก 5 Moments ต้องใช้คู่กับ 70% alcohol เท่านั้น จึงจะฆ่าเชื้อ COVID-19 ได้ ตอบถูกต้องร้อยละ 64.9

3. ผลการวิเคราะห์ระดับทัศนคติด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจของบุคลากรตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุขในอำเภอโพธาราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติอยู่ในระดับมากเช่นกัน ข้อที่มีระดับทัศนคติสูงที่สุด (เป็นคำถามเชิงลบ) คือ ข้อ 9. การทำหัตถการกับผู้ที่ไม่ติดเชื้อไม่ต้องใส่เครื่องป้องกันก็ได้ ($\bar{X} = 1.88, SD = 0.38$) ข้อที่ 7. การทำงานไม่ถูกวิธี ไม่ถูกขั้นตอน ขาดความรู้ ไม่มีผลต่อการเกิดความเสี่ยงในการติดเชื้อ ($\bar{X} = 1.75, SD = 0.62$) ข้อที่ 4. เครื่องป้องกัน เช่น Mask ไม่ต้องพอดีกับหมวกมีประสิทธิภาพต่อการทำงาน ($\bar{X} = 1.74, SD = 0.65$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยทัศนคติในน้อยที่สุดในระดับปานกลางคือ ข้อ 1. การรับวัคซีนต่าง ๆ ตามที่หน่วยงานกำหนด ช่วยลดความเสี่ยงติดเชื้อ ($\bar{X} = 1.31, SD = 0.61$) ในหัวข้อความร่วมมือในการทำงาน และ ข้อ 5. การทำงานอย่างมีสมมติไม่หยอกล้อกันช่วยลดความเสี่ยงในการติดเชื้อ ($\bar{X} = 1.39, SD = 0.56$)

4. ผลการวิเคราะห์ระดับระดับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจของบุคลากรตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุขในอำเภอโพธาราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.24,$

$SD = 0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุดอยู่ในกลุ่มการใส่-ถอดเครื่องป้องกันร่างกาย ได้แก่ ข้อที่ 4. เมื่อใส่อุปกรณ์ป้องกันร่างกายเข้าดูแลผู้ป่วยสามารถเดินไปไหน ๆ ก็ได้ ($\bar{X} = 3.74, SD = 0.86$) ข้อที่ 5. สวมอุปกรณ์ป้องกันร่างกายทุกครั้งเมื่อต้องปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงต่อการแพร่กระจายเชื้อตามลักษณะงานและการถอดระมัดระวังเรื่องการแพร่กระจายเชื้อ ($\bar{X} = 3.68, SD = 0.77$) และ ข้อที่ 8. การใส่ถุงมือป้องกันการติดเชื้อโดยการสัมผัสไม่จำเป็นต้องล้างมือ ($\bar{X} = 3.51, SD = 1.05$) ถึงแม้จะเป็นคำถามเชิงลบ ส่วนระดับพฤติกรรมที่อยู่ในระดับมากมี 4 ข้อ ได้แก่ กลุ่มความร่วมมือในการทำงาน ข้อที่ 12. การพักผ่อนอย่างเพียงพอก่อนการปฏิบัติงานในหน่วยงานอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยที่น้อยกว่า ($\bar{X} = 2.57, SD = 1.03$) และ ข้อที่ 10. ท่านอาบน้ำเมื่อสัมผัสผู้ป่วยติดเชื้อหลังเลิกงานก่อนกลับบ้าน อยู่ในระดับค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.58, SD = 1.36$)

5. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจของบุคลากรตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุขในอำเภอโพธาราม เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่ง และหน่วยงาน พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อโรคโควิด 19

6. ผลการวิเคราะห์พบว่าทัศนคติด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ (X_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ (Y)

ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความรู้ด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ (X_1) และทัศนคติด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ (X_2) กับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ (Y) ของบุคลากรตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุขในอำเภอโพธาราม

ตัวแปร	X1	X2	Y
X1 (ความรู้ด้านความปลอดภัย)	1.00		
X2 (ทัศนคติด้านความปลอดภัย)	.291**	1.00	
Y (พฤติกรรมด้านความปลอดภัย)	.116	.274**	1.00

** p < 0.01

ในการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข ในอำเภอโพธารามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p\text{-value} = 0.01$ ($r = 0.274$) แต่ความรู้ด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ (X1) ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ (Y) ดังแสดงในตารางที่ 1

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ของบุคลากรเกี่ยวกับความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ พบว่าค่าเฉลี่ยรวมการตอบคำถามของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 62.3 ซึ่งเนื่องมาจากโรงพยาบาลโพธารามมีการกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัยด้านผู้ป่วยและบุคลากรที่ชัดเจน มีการประชุมชี้แจงทุกหน่วยอย่างต่อเนื่อง และระดับผู้บริหารเน้นการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ด้านความปลอดภัยสื่อสารและอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติ ส่งเสริมการจัดการอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องช่วยเพิ่มความปลอดภัยให้แก่บุคลากรมีการกำกับติดตามประเด็นความปลอดภัยอย่างต่อเนื่องเพื่อลดการเกิดการแพร่กระจาย ของโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ (โดยเฉพาะในช่วงการระบาดของโควิด 19) ซึ่งสอดคล้องกับ จิรัญญา บุญรอดรักษ์และคณะ (2562)⁸ ได้ศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรในหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่าบุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง และจากการศึกษาของสุนทร บุญบำเรอ (2557)⁶ ได้ศึกษาพบว่า ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานของบุคลากรอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

2. ผลการวิเคราะห์ระดับทัศนคติด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจของบุคลากรตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุขในอำเภอโพธารามโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์รายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีระดับทัศนคติด้านความปลอดภัยระดับมากเช่นกัน ซึ่งอาจมีผลมาจากนโยบาย

ด้านความปลอดภัยด้านบุคลากรที่มีการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง และเป็นช่วงที่มีการระบาดของโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ ซึ่งเป็นโรคติดเชื้อใหม่ไม่สามารถควบคุมการแพร่ระบาดได้ ส่งผลทำให้เกิดความตระหนักในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ จิรัญญา บุญรอดรักษ์ และคณะ (2562)⁸ ได้ศึกษาเกี่ยวกับความปลอดภัยผู้ป่วยและของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดชลบุรี พบว่าทัศนคติเกี่ยวกับความปลอดภัยในงานของบุคลากรในหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิมีระดับสูง และ สอดคล้องกับการศึกษาของปริศนา ทองอร่ามและคณะ (2560)⁹ ได้ศึกษาระบบการจัดการความปลอดภัยในการทำงานสำหรับพยาบาลในโรงพยาบาล มหาวิทยาลัย ในกลุ่มพยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานพบว่าทัศนคติด้านความปลอดภัยในการทำงานพยาบาลในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อยู่ในระดับสูง

3. ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจของบุคลากรตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุขในอำเภอโพธารามพบว่า ภาพรวมพฤติกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด และทั้ง 3 หน่วยงานมีพฤติกรรมด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับสูงมากที่สุด เมื่อวิเคราะห์รายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับสูงที่สุดคือ กลุ่มการใส่-ถอดเครื่องป้องกันร่างกาย ดังนั้น นอกจากการมีนโยบายที่ชัดเจน การส่งเสริมการฝึกใส่และถอดอุปกรณ์ยังจำเป็นต้องมีสนับสนุนอุปกรณ์ในการป้องกันร่างกายให้เพียงพอ และมีพื้นที่ในการจัดเก็บ ถอดอุปกรณ์ที่เหมาะสม สอดคล้องกับการศึกษาของปริศนา ทองอร่ามและคณะ (2560)⁹ ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับสูง การที่พฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานสำหรับพยาบาลอยู่ในระดับสูงนั้น ประกอบไปด้วย การที่หน่วยงานจัดการฝึกอบรมและการพัฒนาสมรรถนะบุคลากร ด้านความปลอดภัยเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และจากการศึกษาของ Jonathan Schwartz และคณะ (2020)¹⁰ ศึกษาการทำงานของเจ้าหน้าที่ในประเทศจีน และประเทศไต้หวันพบว่า พฤติกรรมความปลอดภัยของ

เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลอยู่ในระดับสูงในช่วงการระบาดของโควิด 19 นั้น มีผลมาจากการที่โรงพยาบาลมีการกำหนดมาตรการที่ชัดเจนในการทำงาน มีนโยบายและแนวทางการปฏิบัติในการดูแลผู้ป่วยโควิด 19 และมีการจัดการด้านอุปกรณ์ป้องกันร่างกายที่เพียงพอ การจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมโดยเฉพาะกำหนดพื้นที่การทำงานที่เหมาะสม

4. เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจของบุคลากรตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุขในอำเภอโพธาราม เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่ง และหน่วยงาน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งเนื่องมาจากการศึกษานี้ เป็นการศึกษาในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยระบบทางเดินหายใจโดยตรง (โดยเฉพาะช่วงโควิด 19) และทั้ง 3 หน่วยงานหลักมีการจัดอบรมและสื่อสารความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเอง ฝึกในการรับผู้ป่วย รวมทั้งโรคดังกล่าวยังไม่สามารถควบคุมการระบาดได้ ดังนั้นอาจส่งผลต่อพฤติกรรม การดูแลตนเองของบุคลากรทุกทีม นอกจากนั้นทุกทีมทำงานตามนโยบายในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อในระเบียบปฏิบัติของรัฐบาล จึงทำให้เกิดความตระหนักในการป้องกันร่างกายเป็นพื้นฐาน และโรงพยาบาลยังมีการเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์ป้องกันอย่างเหมาะสม นอกจากนั้นยังมีการสื่อสารข้อมูลต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องถึงสถานการณ์การระบาดและข้อกำหนดต่าง ๆ ของทีม ทำให้ไม่พบความแตกต่างของปัจจัยรายบุคคล ทั้งนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ นาทยา ประสานสงฆ์ (2559)¹¹ ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อของพนักงานเก็บขนมูลฝอย สำนักงานเขตคลองเตย พบว่า อายุ ตำแหน่ง ระยะเวลาการทำงาน ระดับการศึกษา สถานภาพ ไม่ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านความปลอดภัย และสอดคล้องกับการศึกษาของ ธวัช เหลืองวุธธา (2557)¹² ศึกษาการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยของพนักงานบริษัท คอทโก้ เมททอลเวอร์คส์ จำกัด จังหวัดระยอง พบว่า เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่งงาน อายุงาน

ประสบการณ์ทำงานต่างกันพฤติกรรมความปลอดภัยไม่ต่างกัน

5. จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ (X2) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ (Y) ในการศึกษาของบุคลากรสาธารณสุข ในอำเภอโพธารามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p\text{-value} = 0.01$ แสดงว่าทักษะการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อของทีมนักวิชาการทั้ง 3 หน่วยงาน สอ_ ดคล้องกับการศึกษาของธวัช เหลืองวุธธา (2557)¹² ได้ศึกษาทัศนคติในการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยของพนักงานพบว่า ถ้าทัศนคติการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมที่ต่างกันในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการศึกษาของ Lan Song et al. (2020)¹³ ได้ศึกษาในกลุ่มเจ้าหน้าที่ดูแลผู้ป่วยโควิด 19 แล้วมีภาวะแทรกซ้อนต่างๆ ได้แก่ การติดเชื้อ, การมีแผลกดทับ ฯลฯ มีปัจจัยมาจากทัศนคติในการใช้ใส่อุปกรณ์ป้องกันร่างกายเป็นอย่างดีทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของ สมพร และคณะ (2562)¹⁴ ที่ได้ศึกษาเรื่องวัฒนธรรมความปลอดภัยของผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลใน โรงพยาบาลของรัฐ และเปรียบเทียบการรับรู้ของพยาบาลในโรงพยาบาลของรัฐแต่ละระดับ ผลการศึกษาพบว่าปรับทัศนคติในการจัดการความปลอดภัยในกลุ่มพยาบาลวิชาชีพโดยการทำเป็นวัฒนธรรมองค์กรส่งผลต่อพฤติกรรมในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนั้นการส่งเสริมทัศนคติที่ดีด้านความปลอดภัยในการทำงานในบุคลากรทุกระดับ ส่งผลเชิงบวกกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานได้อ้างจากแนวคิดของ ธงชัย สันติวงษ์ เรื่องทัศนคติเชิงบวกหรือทัศนคติที่ดีเป็นทัศนคติที่ชักนำให้บุคคลแสดงออกถึงความรู้สึกอารมณ์จากสภาพจิตใจได้ตอบในด้านที่ต่อบุคคลอื่น และพฤติกรรมที่ดีในการทำงาน ทัศนคติ เป็นความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และแนวโน้มในการแสดงออกที่ทัศนคติ จะเกิดขึ้นได้นั้น จะต้องมีสิ่งเร้าใด ๆ มาเร้าและเกิดการเรียนรู้จนเป็นภาวะที่คงทนต่อจิตใจ

ของบุคคลนั้น ในเรื่องนั้น ๆ (สุรางค์ไคว้ตระกูล (2559)¹⁵ และจากแนวคิดของประภาเพ็ญ สุวรรณ (2556)¹⁶ กล่าวว่า ทักษะคนเป็นตัวกลาง ทำให้เกิดการปฏิบัติตามมา ซึ่งทักษะคนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่เคยได้รับ เชื่อกันว่า การปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่แสดงออกกับทัศนคติต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน หรือมีผลซึ่งกันและกัน ทักษะคนที่มีผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมบุคคลและขณะเดียวกัน พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลมีผลต่อทัศนคติของบุคคลนั้นด้วย ดังนั้นการส่งเสริมทัศนคติเชิงบวกต่อทีม จะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ

6. จากผลการวิจัย ความรู้ด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ เช่นเดียวกับการศึกษาของ Jonathan Schwartz และคณะ (2020)¹⁰ ได้ศึกษาบุคลากรที่ดูแลผู้ป่วยติดเชื้อ COVID-19 ในประเทศจีน และประเทศไต้หวันพบว่าความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน แต่การจัดการความปลอดภัยในการทำงานที่เหมาะสมจะส่งผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัย และสอดคล้องกับการศึกษาของ นายทยา ประสานสงฆ์ (2559)¹¹ ได้ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อของพนักงานเก็บขยะมูลฝอยสำนักงานเขตคลองเตย พบว่าความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยของพนักงานเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะคนด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจของบุคลากรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นทีมต้องสร้างทัศนคติที่ดีในด้านความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบ

ทางเดินหายใจอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อคำถามด้านทัศนคติที่มีค่าเฉลี่ยทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อ 1. ท่านคิดว่าการรับวัคซีนต่าง ๆ ตามที่หน่วยงานกำหนดช่วยลดความเสี่ยงติดเชื้อ ($\bar{X} = 1.31$) ในหัวข้อความพร้อมในการทำงาน และ ข้อ 5. ท่านคิดว่าทำงานอย่างมีสมาธิไม่หยอกล้อกันช่วยลดความเสี่ยงในการติดเชื้อ ($\bar{X} = 1.39$) ในหัวข้อความตระหนักในการทำงานเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่ปลอดภัยมากขึ้น โรงพยาบาลโพธารามควรสร้างความตระหนักและปรับเปลี่ยนทัศนคติ มีพัฒนาแนวทางการทำงานดังต่อไปนี้

1) จัดทำคู่มือความปลอดภัยในการทำงานมีการระบุวัคซีนที่จำเป็นสำหรับเจ้าหน้าที่ และติดตามกำกับกับการปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ สร้างเป็นภาพรวมการปฏิบัติขององค์กรโดยมีผู้บริหารเป็นต้นแบบในการปฏิบัติ ได้แก่ การรับวัคซีน การล้างมือ การใส่อุปกรณ์ป้องกัน เพื่อส่งเสริมด้านพฤติกรรมความปลอดภัยของบุคลากร

2) กำหนดแผนการนิเทศของทีมทางการแพทย์ในการสอนหน้างานและประเมินพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจด้วยกลยุทธ์เชิงบวก

3) สร้างทัศนคติที่เป็นตัวอย่างที่ดีในองค์กรลงสู่ผู้ปฏิบัติงาน โดยการปลูกฝังความรู้ สร้างความตระหนักหน้างานด้านความปลอดภัยในการทำงานด้วยการส่งเสริมความรู้อย่างต่อเนื่อง เน้นย้ำสม่ำเสมอ จึงถือเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่จะช่วยควบคุมให้คนเกิดพฤติกรรมที่ปลอดภัยได้

1.2 จากผลการวิจัยด้านพฤติกรรมความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจของบุคลากรตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุขในอำเภอโพธาราม ซึ่งในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดก็ตาม แต่ยังพบว่า บางหน่วยงานได้แก่ หน่วยงานผู้ป่วยนอก มีระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจของบุคลากรน้อยกว่าหน่วยงานอื่น ดังนั้น ควรเน้นเรื่องปัญหาที่เกิดขึ้นในหน่วยงานนี้ก่อน และจัดการสนับสนุนอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เพียงพอ

ส่วนหน่วยงานอื่นยังคงต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

1) ทบทวนผลกระทบที่เกิดขึ้นจากใน
ขณะปฏิบัติงานของบุคลากร

2) กำหนดมาตรการเรื่องการรับ
วัคซีนในบุคลากรกลุ่มเสี่ยง

3) การทบทวนเหตุการณ์เมื่อเกิด
ความผิดพลาด เกิดความเสี่ยงต่อบุคลากรในการปฏิบัติงาน
และปรับเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติงานให้เกิดความปลอดภัย
มากที่สุด

4) บุคลากรมีโอกาสได้รับบาดเจ็บ
จากอุบัติเหตุในการทำงานได้ง่าย เนื่องจากการต้อง
ปฏิบัติงานด้วยความเร่งรีบ ภาระงานมาก เพื่อพัฒนาให้
พยาบาลวิชาชีพ มีทัศนคติในเรื่องนี้ดีขึ้น จึงควรส่งเสริมให้
บุคลากร มีความเข้าใจเรื่องผลของความเสี่ยงมากขึ้น ดังนั้น
คณะกรรมการปฏิรูปสาธารณสุขอำเภอโพธาราม จึงควร
ดำเนินการในทุกหน่วยงานอย่างต่อเนื่องให้เกิดความยั่งยืน

5) ผู้บริหารควรสนับสนุนอุปกรณ์
ป้องกันให้เพียงพอ และส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักถึง
โอกาสที่อาจเกิดการบาดเจ็บในการทำงาน มีส่วนร่วมใน
การแก้ไขปัญหา และพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพหรือ
ประสิทธิผลของโปรแกรมส่งเสริมการปรับเปลี่ยน
พฤติกรรมโดยผสมผสานเรื่องแรงจูงใจ/ทัศนคติ ใน
การปฏิบัติงานของบุคลากรโรงพยาบาลโพธาราม

2.2 ควรขยายวิจัยไปยังบุคลากรกลุ่มอื่น ๆ
ในโรงพยาบาลโพธาราม และขยายไปยังกลุ่มบุคลากร
อื่น ๆ ในโรงพยาบาลอื่น ๆ ในประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

1. World Health Organization. Novel coronavirus:
China [Internet]. 2020. [Cited 2020 Apr 15].
Available from: [https://www.who.int/csr/don/
12-january-2020-novel-coronavirus-china/en/](https://www.who.int/csr/don/12-january-2020-novel-coronavirus-china/en/).

2. Bureau of Epidemiology, department of disease
control, Ministry of Public Health. Situation of
Novel coronavirus (COVID-19) [internet]. 2020
[Cited 2020 Apr 15]. Available from: [https://
ddc.moph.go.th/viralpneumonia/situation.php/10
-May-2020](https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/situation.php/10-May-2020). (in Thai)

3. Photharam hospital. Caring for patients guidelines
for managing patients with COVID-19 in the Photharam
hospital 2020: Incident Command System committee
of Photharam hospital. Ratchaburi: Photharam
hospital; 2020. (in Thai)

4. Junsukon E., Kpracha A. the effectiveness of
an empowerment program towards self-care
competency among community dwelling elders.
PSRU J Science Tech. 2017; 2(1): 24-34. (in Thai)

5. Pongpomma L, Himanunto S. Knowledge and self
care behavior among type 2 diabetes living in Bangsai,
Maung, Chonburi, Chonburi Province. J HCU.
2017; 20(40) :67-76. (in Thai)

6. Boonbamroe S. Work Safety Behaviors of Nurse
in Maharat Nakhon Ratchasima Hospital, Nakhon
Ratchasima. J Boromarajonani College of Nursing,
Nakhonratchasima 2014; 20 (2): 83-91. (in Thai)

7. Department of medical services, Ministry of Public
Health. Operational guidelines for service modification
in the covid-19 outbreak situation [Internet]. 2020.
[Cited 2020 Apr 10]. Available from: [https://
ddc.moph.go.th/viralpneumonia//10-Apr-2020](https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia//10-Apr-2020).
(in Thai)

8. Bunrodruj J. Factors predicting patient safety
competence of professional nurse in community
hospitals, Chon Buri Province. Royal Thai Navy
Med. J.2019; 46(3): 552-65. (in Thai)

9. Thongaram P, Thungjaroenkul P, Nuntsupawat A.
Work Safety Management System for Nurses:
A Case Study of Maharaj Nakorn Chiang Mai

- Hospital. Nursing hos. 2017; 44(3); 134-43. (in Thai)
10. Schwartz J, King CC, Yen MY. Protecting Healthcare Workers During the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) Outbreak: Lessons From Taiwan's Severe Acute Respiratory Syndrome Response. Clin Infect Dis. 2020 Jul 28; 71(15): 858-860. doi: 10.1093/cid/ciaa255.
11. Prasansong N. Knowledge of occupational health and safety in work of the garbage collector Klongtoey District Office Bangkok [dissertation]. Bangkok: Thammasat University; 2016. (in Thai)
12. Laungwasutha T. Knowledge, Attitudes and Safety Practices in the Workplace of Employees a Case Study of Cotco Metalworks Co, Ltd, Rayong Province [dissertation]. Bangkok: National Institute of Development Administration, NIDA; 2014. (in Thai)
13. Lan J, Song Z, Miao X, et al. Skin damage among health care workers managing coronavirus disease -2019. J Am Acad Dermatol. 2020; 82: (5); 1215-1216.
14. Santiprasitkul S, Junlapeeya P, Boonyapak P, Srimanthayamas V. Patient Safety Culture: Perception of State Hospital Nurses. J Royal Thai Army Nurses 2018; 20(2): 327-33. (in Thai)
15. Kowtrakul S. Educational Psychology. 12nd ed. Bangkok: Chulalongkorn University Press; 2016. (in Thai)
16. Suwan P. Attitude: Change Measurement and Health Behavior. 3rd ed. Bangkok: Odeon store; 1999. (in Thai)